ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 16ης Ιουνίου 1994 *

Στην υπόθεση C-35/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Finanzgericht Baden-Württemberg (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Develop Dr. Eisbein GmbH & Co.

και

Hauptzollamt Stuttgart-West,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανόνα 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, των γενικών κανόνων για την ερμηνεία της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου, που περιλαμβάνονται στο πρώτο μέρος, τίτλος I, A, του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΟΚ) 950/68 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1968, περί του κοινού δασμολογίου (ABl. L 172, σ. 1) όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1/72 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1971 (ABl. 1972, L 1, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, D. A. O. Edward, R. Joliet, G. C. Rodríguez Iglesias και M. Zuleeg, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: C. Gulmann
γραμματέας: J. -G. Giraud

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Develop Dr. Eisbein GmbH & Co, προσφεύγουσα της κύριας δίκης, εκπροσωπούμενη από τον Hans-Jörg Niemeyer, δικηγόρο Βρυξελλών,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Francisco Fialho, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Claus-Michael Happe, εθνικό δημόσιο υπάλληλο αποσπασμένο στην Επιτροπή, και τον Hans-Jürgen Rabe, δικηγόρο Αμβούργου,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της προσφεύγουσας της κύριας δίκης και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 25ης Νοεμβρίου 1993,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 16ης Δεκεμβρίου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 12ης Ιανουαρίου 1993, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Φεβρουαρίου 1993, το Finanzgericht Baden-Württemberg υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία του κανόνα 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, των γενικών κανόνων για

την ερμηνεία της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου, που περιλαμβάνονται στο πρώτο μέρος, τίτλος I, A, του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΟΚ) 950/68 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1968, περί του κοινού δασμολογίου (ΑΒl. L 172, σ. 1) όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1/72 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1971 (ΑΒl. 1972, L 1, σ. 1, στο εξής: γενικός κανόνας 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Develop Dr. Eisbein (στο εξής: Develop Eisbein) και του Hauptzollamt Stuttgart-West (στο εξής: Hauptzollamt), σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη πλήρων συσκευών φωτοαντιγραφής με οπτικό σύστημα προσδιοριζομένων με τα στοιχεία EP 50 ή D 200 και EP 410 Z ή D 500 που η εν λόγω εταιρία εισήγαγε από την Ιαπωνία κατά την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1985 μέχρι 30ής Απριλίου 1987. Αυτές οι συσκευές φωτοαντιγραφής, που παραδόθηκαν ως σύνολα ετοίμων τεμαχίων για συναρμολόγηση, περιελάμβαναν 200 περίπου χωριστά τεμάχια.

3 Σύμφωνα με τη διασάφηση στην οποία προέβη η Develop Eisbein, οι τελωνειακές αρχές κατέταξαν, καταρχάς, αυτά τα τεμάχια συσκευών φωτοαντιγραφής στη δασμολογική κλάση 90.10 A (συσκευές φωτοαντιγραφής με οπτικό σύστημα) του κοινού δασμολογίου (στο εξής: ΚΔ), κωδικός NIMEXE 90.10.28 (μέρη και εξαρτήματα) και τα έθεσαν σε ελεύθερη κυκλοφορία ως τμήματα συσκευών φωτοαντιγραφής.

4 Ωστόσο, κατόπιν ελέγχου διενεργηθέντος στις εγκαταστάσεις της Develop Dr. Eisbein, οι σχετικές τελωνειακές αρχές θεώρησαν, κατ' εφαρμογήν του γενικού κανόνα 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, ότι τα εισαχθέντα είδη έπρεπε να καταταγούν, ως συσκευές φωτοαντιγραφής που παρουσιάζονται ασυναρμολόγητες, στη δασμολογική κλάση 90.10. A του ΚΔ — κωδικός NIMEXE 90.10.22 (συσκευές) και να επιβληθεί επ' αυτών δασμός αντιντάμπινγκ σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2640/86 της Επιτροπής, της 21ης Αυγούστου 1986, για την επιβολή προσωρινού δασμού στις εισαγωγές μηχανημάτων φωτοαντιγραφής, καταγωγής Ιαπωνίας (ΕΕ L 239, σ. 5) και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 535/87 του Συμβουλίου, της 23ης Φεβρουαρίου 1987, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές συσκευών φωτοαντιγραφής που χρησιμοποιούν συνηθισμένο χαρτί, καταγωγής Ιαπωνίας (ΕΕ L 54, σ. 12).

5 Κατόπιν τούτου, με τροποποιητική πράξη επιβολής δασμού της 8ης Ιουνίου 1989, το Hauptzollamt ζήτησε από τη Develop Dr. Eisbein την εκ των υστέρων καταβολή δασμού αντιντάμπινγκ ύψους 3 112 836,97 γερμανικών μάρκων (DM).

6 Ξστερα από την απόρριψη της διοικητικής ενστάσεως που υπέβαλε κατά της αποφάσεως αυτής του Hauptzollamt, η Develop Dr. Eisbein άσκησε προσφυγή ενώπιον του Finanzgericht Baden-Württemberg, ισχυριζόμενη ότι τα εισαχθέντα ως σύνολα ετοίμων τεμαχίων για συναρμολόγηση τμήματα δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως τελειωμένες συσκευές φωτοαντιγραφής σύμφωνα με τον γενικό κανόνα 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση. Συναφώς, η εν λόγω εταιρία επισήμανε ότι σύμφωνα με την παράγραφο VI της επεξηγηματικής σημειώσεως σχετικά με τον γενικό αυτόν κανόνα της ονοματολογίας του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας (όπως ίσχυε το 1972, η οποία κατέστη η παράγραφος VII των επεξηγηματικών σημειώσεων του εναρμονισμένου συστήματος προσδιορισμού και κωδικοποιήσεως των εμπορευμάτων του 1986, στο εξής: επεξηγηματική σημείωση), μη συναρμολογημένο είδος είναι αυτό «τα διάφορα συστατικά μέρη του οποίου προορίζονται να συναρμολογηθούν είτε με απλά μέσα (κοχλίες, πείρους κ.λπ.) είτε, π. χ., με κάρφωμα ή συγκόλληση υπό την προϋπόθεση πάντως ότι πρόκειται για απλές εργασίες συναρμολογήσεως». Όμως, η συναρμολόγηση των συσκευών φωτοαντιγραφής δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απλή σύνδεση, όπως αυτή που μνημονεύεται στην επεξηγηματική σημείωση, δηλαδή ως ενέργεια επιτρέπουσα την περάτωση μέσω απλών κινήσεων μιας ουσιαστικώς περατωθείσας διαδικασίας κατασκευής. Συναφώς, η Develop Eisbein παρατηρεί ότι για τη συναρμολόγηση των συσκευών φωτοαντιγραφής απασχολείται, εντός συγχρόνων μονάδων παραγωγής, ειδικευμένο προσωπικό με υψηλά προσόντα το οποίο χρησιμοποιεί τελειοποιημένα εργαλεία και διαθέτει όλως ειδικές τεχνικές γνώσεις και ότι για την πραγματοποίηση των εργασιών ρυθμίσεως και μετρήσεως που πρέπει να πραγματοποιούνται ύστερα από κάθε στάδιο της συναρμολογήσεως είναι επιφορτισμένοι μηχανοτεχνίτες, ηλεκτρολόγοι και μηχανικοί.

7 Εξάλλου, η άποψη αυτή επιρρωννύεται από την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 1989, C-26/88, Brother International (Συλλογή 1989, σ. 4253), όπου το Δικαστήριο προσδιόρισε τις απλές εργασίες συνδέσεως ως εργασίες που δεν απαιτούν ειδικευμένο προσωπικό για τις σχετικές πράξεις

ούτε τελειοποιημένα εργαλεία ούτε εργοστάσια ειδικώς εξοπλισμένα για τον σκοπό της συνδέσεως (σκέψη 17).

8 Αντιθέτως, το Hauptzollamt φρονεί ότι η συναρμολόγηση των συσκευών φωτοαντιγραφής που παρουσιάζονται ως σύνολα ετοίμων τεμαχίων συνίσταται σε μια απλή σύνδεση κατά την έννοια της παραγράφου VI της επεξηγηματικής σημειώσεως και ότι, μνημονεύοντας τη λέξη συγκόλληση, η υποσημείωση αυτή ουδόλως αποκλείει την προσφυγή σε προσωπικό με υψηλά προσόντα, ειδικευμένο σε μεθόδους προηγμένης τεχνολογίας. Εξάλλου, τέτοιο προσωπικό παρεμβαίνει μόνο κατά τις εργασίες ρυθμίσεως και μετρήσεως των συσκευών φωτοαντιγραφής οι οποίες δεν έχουν σχέση με τη σύνδεση. Κατά το Hauptzollamt, υφίσταται υπέρβαση των ορίων της απλής συνδέσεως μόνον όταν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παραγωγής πραγματοποιούνται εργασίες συνεπαγόμενες μεταβολές της μορφής του σχετικού τεμαχίου. Τέλος, δεν είναι εν προκειμένω δυνατή η επίκληση της προαναφερθείσας αποφάσεως Brother, εφόσον η απόφαση αυτή αφορά την ερμηνεία διατάξεων σχετικών με την καταγωγή των εμπορευμάτων, δηλαδή διατάξεων των οποίων ο στόχος είναι διαμετρικά αντίθετος προς αυτόν του ΚΔ.

9 Αφού παρακολούθησε, εντός του εργαστηρίου συναρμολογήσεως της Develop Eisbein, τη σύνδεση της συσκευής φωτοαντιγραφής EP 3170, η οποία έχει αντικαταστήσει τις επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης συσκευές, και προέβη σε πραγματογνωμοσύνη σχετικά με τις εργασίες συναρμολογήσεως της εν λόγω συσκευής φωτοαντιγραφής, το Finanzgericht Baden-Württemberg ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) α) Πρέπει ο κανόνας 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, των γενικών κανόνων για την ερμηνεία της Ονοματολογίας του Κοινού Δασμολογίου να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα είδος παρουσιάζεται ως αποσυναρμολογημένο ή, πράγμα που σημαίνει το ίδιο, ως μη συναρμολογημένο όταν η σύνδεση των χωριστών τεμαχίων του δεν απαιτεί την προσφυγή σε περίπλοκη μέθοδο συναρμολογήσεως, ή

β) το αποφασιστικό κριτήριο έγκειται εν προκειμένω στην προηγούμενη μεταποίηση ή κατεργασία των χωριστών τεμαχίων που πρέπει να συνδεθούν, ή

γ) πρέπει από τον μεγάλο αριθμό χωριστών τεμαχίων να συναχθεί οπωσδήποτε ότι τα τεμάχια αυτά δεν αποτελούν είδος παρουσιαζόμενο ως μη συναρμολογημένο;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στα τεθέντα στο ανωτέρω σημείο 1 ερωτήματα: πρέπει ο κανόνας 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα είδος παρουσιάζεται ως μη συναρμολογημένο όταν η συναρμολόγηση των χωριστών τεμαχίων δεν απαιτεί προσωπικό με ειδικά προσόντα για τις σχετικές εργασίες ούτε τελειοποιημένα εργαλεία ούτε εργοστάσια ειδικώς εξοπλισμένα για τη σύνδεση κατά την έννοια της σκέψεως 17 της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 1989 στην υπόθεση C-26/88 (Συλλογή 1989, σ. 4253, ειδικότερα σ. 4279);

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 1, στοιχείο α', μπορούν να ληφθούν συμπληρωματικώς υπόψη τα μνημονευόμενα στο ερώτημα 2 κριτήρια;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

10 Με το πρώτο του ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ζητεί να μάθει ποια είναι τα κριτήρια που επιτρέπουν να θεωρηθεί ότι ένα είδος παρουσιάζεται ως αποσυναρμολογημένο ή μη συναρμολογημένο κατά την έννοια του γενικού κανόνα 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση. Το εθνικό δικαστήριο ερωτά καταρχάς αν τούτο συμβαίνει όταν, σύμφωνα με την παράγραφο VI της επεξηγηματικής σημειώσεως, η σύνδεση των σχετικών χωριστών τεμαχίων δεν συνεπάγεται την προσφυγή σε περίπλοκη μέθοδο συναρμολογήσεως και, στη συνέχεια, αν η προηγούμενη μεταποίηση ή κατεργασία των χωριστών στοιχείων καθώς και ο μεγάλος αριθμός τους απαγορεύουν να θεωρηθεί ένα είδος ως παρουσιαζόμενο ως μη συναρμολογημένο.

11 Το εθνικό δικαστήριο επισημαίνει ότι από την παράγραφο VI της επεξηγηματικής σημειώσεως απορρέει ότι μια σύνδεση θεωρείται απλή όταν οι μέθοδοι ή τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό είναι απλά. Ωστόσο, το εν

λόγω δικαιοδοτικό όργανο δεν θεωρεί ως προδήλως ανακριβή την αντίληψη ότι ο γενικός κανόνας 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, δεν αποκλείει την εφαρμογή περιπλόκων μεθόδων συναρμολογήσεως, αντίληψη η οποία στηρίζεται στην άποψη ότι οι εργασίες συναρμολογήσεως αποτελούν απλή σύνδεση όταν ουδεμία απαιτείται συμπληρωματική μεταποίηση των χωριστών τεμαχίων. Ώστόσο, σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, τέτοιες μεταποιήσεις είναι δυνατόν να είναι πολύ απλές και, κατά συνέπεια, δεν θα έπρεπε να μεταβάλουν τον χαρακτηρισμό της συνδέσεως κατά την έννοια της παραγράφου VI της επεξηγηματικής σημειώσεως. Τέλος, διερωτάται αν ο μεγάλος αριθμός χωριστών τεμαχίων έχει επίπτωση όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της συνδέσεως.

12 Η Επιτροπή φρονεί ότι το κείμενο του γενικού κανόνα 2, στοιχεία α', δεύτερη φράση, είναι σαφές και ότι ο κανόνας αυτός έχει εφαρμογή όταν όλα τα χωριστά τεμάχια ενός είδους παρουσιάζονται ταυτοχρόνως στο τελωνείο. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η παράγραφος VI της επεξηγηματικής σημειώσεως σκοπεί στο να διευκρινιστεί ότι ο γενικός αυτός κανόνας εφαρμόζεται όταν τα διάφορα χωριστά τεμάχια πρέπει να υποστούν πριν από τη συναρμολόγηση αμελητέες ως προς την ουσία τους μεταποιήσεις, σύμφωνα με απλές τεχνικές. Αντιθέτως, όταν τα τεμάχια αυτά πρέπει να υποστούν σημαντικές πριν από τη συναρμολόγηση μεταποιήσεις, ο γενικός κανόνας 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, δεν τυγχάνει εφαρμογής για τον λόγο ότι, σε περίπτωση που δεν αρκούν τέτοιες αμελητέες μεταποιήσεις, το είδος παρουσιάζεται ως μη τελειωμένο και, επομένως, δεν διαθέτει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του. Εντούτοις, ενόψει του σκοπού της διατάξεως αυτής, τέτοιες ουσιώδεις μεταβολές που απαιτούνται, σε κάθε περίπτωση, από την τεχνική της συναρμολογήσεως, για την επίτευξη τελειωμένων ειδών ή θεωρουμένων ως τοιούτων, δεν συνεπάγονται τον αποκλεισμό του γενικού κανόνα 2, στοιχείο α'. Η Επιτροπή παρατηρεί ακόμη ότι οι έννοιες του είδους που παρουσιάζεται ως αποσυναρμολογημένο ή μη συναρμολογημένο δεν περιλαμβάνουν καμία ένδειξη ως προς τον αριθμό των τεμαχίων που πρέπει να συνδεθούν και ότι ο αριθμός αυτός δεν μπορεί, ως εκ τούτου, να χρησιμεύσει ως κριτήριο εκτιμήσεως.

13 Σύμφωνα με τη Develop Dr. Eisbein, ο γενικός κανόνας 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, πρέπει καταρχάς να ερμηνευθεί βάσει του γράμματός του. Ώστόσο, η εν λόγω εταιρία φρονεί, αναφερόμενη στην έννοια του είδους που παρουσιάζεται ως αποσυναρμολογημένο ή ως μη συναρμολογημένο και στην έννοια της συναρμολογήσεως όπως αυτή έχει καθοριστεί από το Δικαστήριο με την απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1982, 295/81, IFF (Συλλογή 1982, σ. 3239, ειδικότερα σ. 3248), ότι μάλλον η διαδικασία κατασκευής του είδους είναι αυτή που επιτρέπει να προσδιοριστεί αν τα χωριστά τεμάχια πρέπει να θεωρηθούν, από

δασμολογική άποψη, ως τελειωμένα ή πλήρη είδη. Η Develop Dr. Eisbein θεωρεί ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να ληφθεί κατ' ουσίαν υπόψη η σχετική με τον εν λόγω κανόνα επεξηγηματική σημείωση.

14 Στη συνέχεια, η Develop Eisbein επισημαίνει ότι ο γενικός κανόνας 2, στοιχείο α', δεύτερη φράση, αποτελεί παρέκκλιση εφόσον ρυθμίζει την ειδική περίπτωση κατά την οποία τεμάχια κατατάσσονται κατ' εξαίρεση, από δασμολογική άποψη, ως πλήρη είδη και ότι ο εν λόγω κανόνας πρέπει, όπως είναι επόμενο, να ερμηνευθεί στενώς. Όμως, μόνο μια στηριζόμενη στον βαθμό των δυσχερειών που παρουσιάζει η τεχνική συναρμολογήσεως ερμηνεία θα ήταν συμβατή με την υποχρέωση στενής ερμηνείας.

15 Τέλος, η Develop Dr. Eisbein παρατηρεί ότι στην προαναφερθείσα απόφαση Brother το Δικαστήριο δεν περιόρισε τον ορισμό που έδωσε στην έννοια των απλών εργασιών συνδέσεως σε θέματα καταγωγής των εμπορευμάτων περί του οποίου επρόκειτο στην απόφαση εκείνη και ότι, κατά συνέπεια, ο ορισμός αυτός ισχύει και όσον αφορά τη δασμολογική κατάταξη ενός προϊόντος.

16 Πρέπει να υπομνηστεί ότι σύμφωνα με τον γενικό κανόνα 2, στοιχείο α', «κάθε αναφορά σε ένα είδος μέσα σε ορισμένη κλάση του Δασμολογίου καλύπτει το είδος αυτό έστω και αν δεν είναι πλήρες ή τελειωμένο με την προϋπόθεση ότι, στην κατάσταση που παρουσιάζεται, εμφανίζει τα κύρια χαρακτηριστικά του πλήρους ή τελειωμένου είδους. Καλύπτει επίσης το πλήρες ή τελειωμένο είδος ή αυτό που θεωρείται σαν τέτοιο, βάσει των προηγουμένων διατάξεων, στην περίπτωση που αυτό παρουσιάζεται ασυναρμολόγητο ή αποσυναρμολογημένο».

17 Από το γράμμα της δεύτερης φράσεως του κανόνα αυτού προκύπτει ότι, από δασμολογική άποψη, το είδος που παρουσιάζεται ως αποσυναρμολογημένο ή μη συναρμολογημένο πρέπει να θεωρείται ως πλήρες είδος. Ουδεμία γίνεται αναφορά στην τεχνική συναρμολογήσεως που θα έπρεπε να ακολουθηθεί για την πραγματοποίηση του τελειωμένου προϊόντος.

18 Όμως, όπως το Δικαστήριο έχει επισημάνει, καίτοι είναι αληθές ότι το κοινό δασμολόγιο περιέχει, σε ορισμένες περιπτώσεις, αναφορές στις μεθόδους κατασκευής των εμπορευμάτων, το εν λόγω δασμολόγιο προσφεύγει, χάριν της ασφάλειας δικαίου και προς διευκόλυνση των ελέγχων, κατά προτίμηση, σε κριτήρια κατατάξεως στηριζόμενα στα αντικειμενικά χαρακτηριστικά των προϊόντων, όπως αυτά προσδιορίζονται από το γράμμα των κλάσεων του ΚΔ και των σημειώσεων των τμημάτων ή των κεφαλαίων, χαρακτηριστικά που είναι δυνατόν να ελέγχονται κατά τον εκτελωνισμό. Εξ αυτού έπεται ότι οι μνημονευόμενες από τη Develop Dr. Eisbein μέθοδοι κατασκευής ενός προϊόντος δεν είναι καθοριστικές παρά μόνον όταν η δασμολογική κλάση ρητώς το επιτάσσει (βλ. τις αποφάσεις της 25ης Μαΐου 1989, 40/88, Weber, Συλλογή 1989, σ. 1395, και της 31ης Μαρτίου 1992, C-338/90, Hamlin, Συλλογή 1992, σ. I-2333).

19 Επομένως, η δεύτερη φράση του γενικού κανόνα 2, στοιχείο α', πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα είδος πρέπει να θεωρηθεί ότι παρουσιάζεται ως αποσυναρμολογημένο ή μη συναρμολογημένο όταν τα συστατικά του τεμάχια, δηλαδή αυτά που μπορούν να θεωρηθούν ως τεμάχια προοριζόμενα να αποτελέσουν το τελειωμένο προϊόν, παρουσιάζονται όλα ταυτοχρόνως για εκτελωνισμό, χωρίς να παρίσταται εν προκειμένω ανάγκη να ληφθεί υπόψη η τεχνική συνδέσεως ή η περιπλοκότητα της μεθόδου συναρμολογήσεως.

20 Η προαναφερθείσα παράγραφος VI της επεξηγηματικής σημειώσεως δεν επηρεάζει την ερμηνεία αυτή.

21 Πράγματι, όπως επανειλημμένως έχει κρίνει το Δικαστήριο, οι επεξηγηματικές σημειώσεις της ονοματολογίας του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας αποτελούν σημαντικά στοιχεία για τη διασφάλιση από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών της ομοιόμορφης εφαρμογής του δασμολογίου αυτού και είναι δυνατόν, υπ' αυτήν τους την ιδιότητα, να θεωρηθούν ως έγκυρα για την ερμηνεία του μέσα. Ωστόσο, οι σημειώσεις αυτές δεν είναι νομικώς δεσμευτικές, οπότε, ενδεχομένως, πρέπει να εξετάζεται αν το περιεχόμενό τους είναι σύμφωνο προς αυτές καθαυτές τις διατάξεις του κοινού δασμολογίου και δεν τις τροποποιεί (βλ. τις αποφάσεις της 15ης Φεβρουαρίου 1977, 69/76 και 70/76, Dittmeyer, ABl. 1977, σ. 231, και της 11ης Ιουλίου 1980, 798/79, Chem-Tec, ABl. 1980, σ. 2639).

22 Όμως, το περιεχόμενο της δεύτερης φράσεως του γενικού κανόνα 2, στοιχείο α', όπως τούτο προκύπτει από το γράμμα του, θα μεταβάλονταν σημαντικώς αν, για την εφαρμογή του κανόνα αυτού, έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη η τεχνική συνδέσεως ή η περιπλοκότητα της μεθόδου συναρμολογήσεως. Επομένως, σε περίπτωση που η παράγραφος VI της επεξηγηματικής σημειώσεως έπρεπε να ερμηνευθεί όπως υποστηρίζει η Develop Dr. Eisbein, η εν λόγω παράγραφος δεν θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη.

23 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο πρώτο ερώτημα επιβάλλεται να δοθεί απάντηση ότι πρέπει να θεωρηθεί ως είδος που παρουσιάζεται ως αποσυναρμολογημένο ή μη συναρμολογημένο, το είδος του οποίου τα συστατικά τεμάχια, δηλαδή αυτά που πρέπει να θεωρούνται ως τεμάχια προοριζόμενα να αποτελέσουν το τελειωμένο προϊόν, παρουσιάζονται όλα ταυτοχρόνως για εκτελωνισμό χωρίς να παρίσταται εν προκειμένω ανάγκη να ληφθεί υπόψη η τεχνική συνδέσεως ή η περιπλοκότητα της μεθόδου συναρμολογήσεως.

Επί του δευτέρου και τρίτου ερωτήματος

24 Ενόψει της δοθείσας στο πρώτο ερώτημα απαντήσεως, δεν παρίσταται ανάγκη να αποφανθεί το Δικαστήριο επί των λοιπών προδικαστικών ερωτημάτων.

Επί των δικαστικών εξόδων

25 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διάταξη της 12ης Ιανουαρίου 1993, το Finanzgericht Baden-Württemberg, αποφαίνεται:

Η δεύτερη φράση του γενικού κανόνα 2, στοιχείο α', των γενικών κανόνων για την ερμηνεία της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου, που περιλαμβάνονται στο πρώτο μέρος, τίτλος I, A, του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΟΚ) 950/68 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1968, περί του κοινού δασμολογίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1/72 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1971, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα είδος πρέπει να θεωρηθεί ότι παρουσιάζεται ως αποσυναρμολογημένο ή μη συναρμολογημένο όταν τα συστατικά του τεμάχια, δηλαδή αυτά που μπορούν να θεωρηθούν ως τεμάχια προοριζόμενα να αποτελέσουν το τελειωμένο προϊόν, παρουσιάζονται όλα ταυτοχρόνως για εκτελωνισμό, χωρίς να παρίσταται εν προκειμένω η ανάγκη να ληφθεί υπόψη η τεχνική συνδέσεως ή η περιπλοκότητα της μεθόδου συναρμολογήσεως.

Moitinho de Almeida Edward Joliet

Rodríguez Iglesias Zuleeg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Ιουνίου 1994.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

J. C. Moitinho de Almeida